

343

MEMORANDUM OF UNDERSTANDING

wdrażania Mechanizmu Finansowego EOG 2004—2009
pomiędzy Republiką Islandii, Księstwem Liechtensteinu, Królestwem Norwegii a Rzeczpospolitą Polską,

podpisane w Brukseli dnia 28 października 2004 r.

Przekład

**MEMORANDUM OF UNDERSTANDING
wdrażania Mechanizmu Finansowego
EOG 2004—2009**

pomiędzy Republiką Islandii, Księstwem Liechtensteinu, Królestwem Norwegii, zwanymi dalej „Krajami EFTA”, a Rzeczpospolitą Polską, zwaną dalej „Państwem-Beneficjentem”, zwanymi dalej łącznie „Stronami”,

ZWAŻYWSZY, że Umowa z dnia 14 października 2003 r. dotycząca udziału Republiki Czeskiej, Republiki Estońskiej, Republiki Cypryjskiej, Republiki Łotewskiej, Republiki Litewskiej, Republiki Węgierskiej, Republiki Malty, Rzeczypospolitej Polskiej, Republiki Słowenii i Republiki Słowackiej w Europejskim Obszarze Gospodarczym (zwana dalej „Umową o rozszerzeniu EOG”) ma zastosowanie od dnia 1 maja 2004 r.;

ZWAŻYWSZY, że Protokół 38a do Umowy o EOG, włączony do Umowy o EOG poprzez Umowę o rozszerzeniu EOG, ustanawia mechanizm finansowy, poprzez który Kraje EFTA przyczyniać się będą do zmniejszania różnic ekonomicznych i społecznych w obrębie Europejskiego Obszaru Gospodarczego (zwany dalej „Mechanizmem Finansowym EOG”);

ZWAŻYWSZY, że decyzją Komitetu Stałego Kraje EFTA Nr 4/2004/SC z dnia 3 czerwca 2004 r. Kraje EFTA stanowiły Komitet Mechanizmu Finansowego, który zarządza Mechanizmem Finansowym EOG (2004—2009);

ZWAŻYWSZY, że Umowa o rozszerzeniu EOG oraz Mechanizm Finansowy EOG będą umacniać stosunki pomiędzy Krajami EFTA a Rzeczpospolitą Polską, ku obopólnej korzyści ich mieszkańców;

ZWAŻYWSZY, że wzmocniona współpraca pomiędzy Krajami EFTA a Rzeczpospolitą Polską będzie przyczyniać się do zapewnienia stabilnej, spokojnej i dostatniej Europy, opartej na dobrym zarządzaniu, instytucjach demokratycznych, przepisach prawa, poszanowaniu praw człowieka i zrównoważonym rozwoju;

ZWAŻYWSZY, że Strony zgodziły się na ustanowienie ram współpracy w celu zapewnienia skutecznego wdrażania Mechanizmu Finansowego EOG;

ZADECYDOWANO o zawarciu następującego Memorandum of Understanding (zwanego dalej „MoU”):

**MEMORANDUM OF UNDERSTANDING
on the implementation of the EEA Financial
Mechanism 2004—2009**

between the Republic of Iceland, the Principality of Liechtenstein, the Kingdom of Norway, hereinafter referred to as the “EFTA States”, and the Republic of Poland, hereinafter referred to as the “Beneficiary State”, together hereinafter referred to as the “Parties”,

WHEREAS the Agreement of 14 October 2003 on the participation of the Czech Republic, the Republic of Estonia, the Republic of Cyprus, the Republic of Latvia, the Republic of Lithuania, the Republic of Hungary, the Republic of Malta, the Republic of Poland, the Republic of Slovenia and the Slovak Republic in the European Economic Area (hereinafter referred to as the „EEA Enlargement Agreement”) is applicable as of 1 May 2004;

WHEREAS Protocol 38a to the EEA Agreement, incorporated into the EEA Agreement by the EEA Enlargement Agreement, establishes a financial mechanism through which the EFTA States will contribute to the reduction of economic and social disparities in the European Economic Area (hereinafter referred to as the “EEA Financial Mechanism”);

WHEREAS by decision of the Standing Committee of the EFTA States No. 4/2004/SC of 3 June 2004 the EFTA States have established a Financial Mechanism Committee, which shall manage the EEA Financial Mechanism (2004—2009);

WHEREAS the EEA Enlargement Agreement and the EEA Financial Mechanism will strengthen relations between the EFTA States and the Republic of Poland to the mutual benefit of their peoples;

WHEREAS the enhanced co-operation between the EFTA States and the Republic of Poland will contribute to securing a stable, peaceful and prosperous Europe, based on good governance, democratic institutions, the rule of law, respect for human rights and sustainable development;

WHEREAS the Parties agree to establish a framework for cooperation in order to ensure the effective implementation of the EEA Financial Mechanism;

HAVE DECIDED to conclude the following Memorandum of Understanding (hereinafter referred to as the “MoU”):

Artykuł 1

Cele

Zgodnie z artykułem 1 Protokołu 38a Kraje EFTA ustanowiły Mechanizm Finansowy EOG, którego celem jest przyczynianie się do zmniejszania różnic ekonomicznych i społecznych w obrębie Europejskiego Obszaru Gospodarczego. W związku z tym Strony niniejszego MoU dołożą starań, by wybierać do finansowania takie projekty, które przyczyniają się do osiągnięcia tego celu.

Artykuł 2

Ramy prawne

Niniejsze MoU, uzgodnione pomiędzy Krajami EFTA a Rzeczpospolitą Polską, będzie stosowane w połączeniu i podlegać będzie warunkom określonym w wymienionych poniżej dokumentach, stanowiących ramy prawne Mechanizmu Finansowego EOG:

- Protokół 38a Umowy o EOG (zwany dalej „Protokołem 38a”) ustanawiający Mechanizm Finansowy EOG,
- Zasady i Procedury wdrażania Mechanizmu Finansowego EOG (zwane dalej „Zasadami i Procedurami”) wraz z późniejszymi zmianami. Zasady i Procedury zostały przyjęte przez Kraje EFTA zgodnie z artykułem 8 Protokołu 38a,
- umowy finansowe, które będą zawarte dla każdego projektu pomiędzy Komitetem Mechanizmu Finansowego a Państwem-Beneficjentem.

Artykuł 3

Ramy finansowe

1. Zgodnie z artykułem 2 Protokołu 38a Kraje EFTA przeznaczą na Mechanizm Finansowy EOG 600 milionów euro, w rocznych transzach w wysokości 120 milionów euro w okresie od dnia 1 maja 2004 r. do dnia 30 kwietnia 2009 r. włącznie.

2. Zgodnie z artykułem 5 Protokołu 38a w okresie, o którym mowa w ustępie 1, Rzeczypospolitej Polskiej zostanie udostępniona łączna kwota 280 800 000 euro.

3. Zgodnie z artykułem 8 Protokołu 38a koszty zarządzania Mechanizmem Finansowym EOG pokryte będą z kwot przedstawionych powyżej. Dalsze związane z tym regulacje zostały określone w Zasadach i Procedurach.

4. Zgodnie z artykułem 6 Protokołu 38a w celu dokonania realokacji niewyasygnowanych środków na pochodzące z dowolnego Państwa-Beneficjenta przedsięwzięcia o wysokim priorytecie zostanie dokonany przegląd w listopadzie 2006 r., a następnie w listopadzie 2008 r.

Article 1

Objectives

In accordance with Article 1 of Protocol 38a, the EFTA States have established the EEA Financial Mechanism in order to contribute to the reduction of economic and social disparities in the European Economic Area. Accordingly, the Parties to this MoU shall endeavour to select for funding projects that contribute to the achievement of that objective.

Article 2

Legal Framework

This MoU, agreed between the EFTA States and the Republic of Poland, shall be read in conjunction with and subject to the conditions in the following documents, which constitute the legal framework of the EEA Financial Mechanism.

- Protocol 38a to the EEA Agreement (hereinafter referred to as “Protocol 38a”), establishing the EEA Financial Mechanism,
- the Rules and Procedures on the implementation of the EEA Financial Mechanism (hereinafter referred to as the “Rules and Procedures”) and subsequent amendments thereof. The Rules and Procedures are adopted by the EFTA States in accordance with Article 8 of Protocol 38a,
- the Grant Agreements, which will be concluded between the Financial Mechanism Committee and the Beneficiary State for each project.

Article 3

Financial Framework

1. In accordance with Article 2 of Protocol 38a, the EFTA States will commit € 600 million to the EEA Financial Mechanism in annual tranches of € 120 million over the period running from 1 May 2004 to 30 April 2009, inclusive.

2. In accordance with Article 5 of Protocol 38a, a total of € 280.800.000 shall be made available to the Republic of Poland over the period referred to in Paragraph 1.

3. In accordance with Article 8 of Protocol 38a, the management costs of the EEA Financial Mechanism shall be covered by the amounts referred to above. Further provisions to this effect are set out in the Rules and Procedures.

4. In accordance with Article 6 of Protocol 38a, a review will be carried out in November 2006 and again in November 2008 with a view to reallocating any non-committed available funds for high priority projects from any Beneficiary State.

Artykuł 4

Funkcje i odpowiedzialność

1. Kraje EFTA udostępnią środki finansowe na projekty kwalifikowane do wsparcia proponowane przez Rzeczpospolitą Polską i zgodne z Mechanizmem Finansowym EOG w ramach obszarów priorytetowych wymienionych w artykule 6 niniejszego MoU.

2. Państwo-Beneficjent zapewni pełne współfinansowanie projektów, które otrzymają wsparcie w ramach Mechanizmu Finansowego EOG.

3. Komitet Mechanizmu Finansowego EOG będzie zarządzać Mechanizmem Finansowym EOG i podejmować decyzje o przyznaniu pomocy finansowej.

4. Komitet wspierany będzie przez Biuro Mechanizmu Finansowego (zwane dalej „BMF”). BMF będzie odpowiedzialne za bieżące działania podejmowane w ramach Mechanizmu Finansowego EOG oraz będzie pełnić rolę punktu kontaktowego.

5. Rzeczpospolita Polska upoważniła Ministerstwo Gospodarki i Pracy, które będzie działać w jej imieniu jako Krajowy Punkt Kontaktowy. Poności ono całkowitą odpowiedzialność za zarządzanie działaniami realizowanymi w ramach Mechanizmu Finansowego EOG w Rzeczypospolitej Polskiej, w tym za kontrolę finansową i audyt, oraz pełni rolę punktu kontaktowego. Jego struktura zarządzania przedstawiona jest w aneksie A.

6. Ministerstwo Gospodarki i Pracy będzie odpowiedzialne za identyfikację, planowanie, wdrażanie i monitorowanie projektów, jak również za wykorzystanie środków dostępnych w ramach Mechanizmu Finansowego EOG zgodnie z Zasadami i Procedurami. Będzie ono przedstawiać sprawozdania z realizacji tych działań do BMF. Wszelkie nieprawidłowości powinny być niezwłocznie zgłaszane do BMF.

7. Generalną zasadą stosowaną w zależności od rodzaju projektu będzie zbieranie projektów na podstawie konkursu otwartego.

8. Ministerstwo Gospodarki i Pracy zapewni, że projektodawcy są w pełni zaangażowani w realizację projektu i posiadają odpowiednie wyposażenie, które zapewni pomyślne wdrożenie projektu.

Artykuł 5

Roczne spotkania i sprawozdania

1. W celu zapewnienia efektywnego wdrażania Mechanizmu Finansowego EOG Strony ustaliły roczne spotkania pomiędzy Komitetem Mechanizmu Finansowego a Krajowym Punktem Kontaktowym. Krajowy Punkt Kontaktowy powinien w trakcie spotkania zaprezentować roczny raport, który określa, między innymi:

— postęp dokonany w celu osiągnięcia ogólnych celów Mechanizmu Finansowego EOG,

Article 4

Roles and Responsibilities

1. The EFTA States shall make funds available in support of eligible projects proposed by the Republic of Poland and agreed on by the Financial Mechanism within the priority sectors listed in Article 6 of this MoU.

2. The Beneficiary State shall assure the full co-financing of projects that benefit from support from the EEA Financial Mechanism.

3. The EEA Financial Mechanism Committee shall manage the EEA Financial Mechanism and take decisions on the granting of financial assistance.

4. The Committee shall be assisted by the Financial Mechanism Office (hereinafter referred to as the “FMO”). The FMO shall be responsible for the day-to-day operations of the EEA Financial Mechanism and shall serve as a contact point.

5. The Republic of Poland has authorized the Ministry of Economy and Labour to act on its behalf as its National Focal Point. It shall have overall responsibility for the management of the EEA Financial Mechanisms activities in the Republic of Poland, including financial control and audit and serve as a contact point. Its managerial setup is contained in Annex A.

6. The Ministry of Economy and Labour shall be responsible and accountable for the identification, planning, implementation and monitoring of projects as well as for the use of funds under the EEA Financial Mechanism in accordance with the Rules and Procedures. It shall report on these activities to the FMO. Any irregularities shall be reported to the FMO without delay.

7. As a general rule and based on the nature of the project, the gathering of applications shall be carried out by open calls for proposals

8. The Ministry of Economy and Labour shall ensure that the project promoters are fully committed and equipped to ensure successful project implementation.

Article 5

Annual Meetings and Reporting

1. In order to ensure effective implementation of the EEA Financial Mechanism, the Parties agree to hold annual meetings between the Financial Mechanism Committee and the Focal Point. The Focal Point shall at the meeting present an annual report, which shall amongst other things address:

— the progress made towards the achievement of the overall objective of the EEA Financial Mechanism,

- postęp dokonany w identyfikacji projektów w Państwie-Beneficjencie,
- sprawozdanie z wdrażania realizowanych projektów w stosunku do ustalonych kryteriów,
- postęp finansowy odnoszący się do zobowiązań i wydatkowania,
- obszary interwencji i działania na kolejny rok.

2. Ministerstwo Gospodarki i Pracy będzie organizować spotkania we współpracy z BMF. Na spotkania, w charakterze obserwatorów, mogą być zapraszani przedstawiciele Komisji Wspólnot Europejskich.

3. Protokół ze spotkania będzie przygotowywany przez Ministerstwo Gospodarki i Pracy.

4. Pierwsze spotkanie odbędzie się nie później niż jeden rok po wejściu w życie niniejszego MoU.

Artykuł 6

Obszary priorytetowe

1. Zgodnie z artykułem 3 Protokołu 38a środki finansowe dostępne będą dla projektów w następujących obszarach priorytetowych:

- (a) ochrona środowiska, w tym środowiska ludzkiego, poprzez m.in. redukcję zanieczyszczeń i promowanie odnawialnych źródeł energii,
- (b) promowanie zrównoważonego rozwoju poprzez lepsze wykorzystanie i zarządzanie zasobami,
- (c) ochrona kulturowego dziedzictwa europejskiego, w tym transport publiczny i odnowa miast,
- (d) rozwój zasobów ludzkich poprzez m.in. promowanie wykształcenia i szkoleń, wzmacnianie w samorządzie i jego instytucjach potencjału z zakresu administracji lub służby publicznej, a także wzmacnianie wspierających go procesów demokratycznych,
- (e) opieka zdrowotna i opieka nad dzieckiem.

2. Badania naukowe mogą być finansowane, jeżeli ich tematyka dotyczy jednego lub więcej z wyżej wymienionych obszarów priorytetowych.

Artykuł 7

Podstawy programowe

1. Z myślą o zapewnieniu efektywnego wykorzystania środków finansowych w ramach Mechanizmu Finansowego EOG oraz bez uszczerbku dla artykułu 6 szczególny nacisk należy położyć na obszary interwencji przedstawione w podstawach programowych, zawartych w aneksie B do niniejszego MoU.

- the progress of project identification in the Beneficiary State,
- the reporting of ongoing project implementation against established criteria,
- financial progress pertaining to commitments and disbursements,
- fields of intervention and measures for the following year.

2. The Ministry of Economy and Labour shall organise the meetings in co-operation with the FMO. The Commission of the European Communities may be invited to observe the meetings.

3. The minutes of the meetings shall be drafted by the Ministry of Economy and Labour.

4. The first meeting shall be held no later than one year after the entry into force of this MoU.

Article 6

Priority Sectors

1. In accordance with Article 3 of Protocol 38a, grants shall be available for projects in the following priority sectors:

- (a) Protection of the environment, including the human environment, through, *inter alia*, reduction of pollution and promotion of renewable energy;
- (b) Promotion of sustainable development through improved resource use and management,
- (c) Conservation of European cultural heritage, including public transport and urban renewal;
- (d) Human resource development through, *inter alia*, promotion of education and training, strengthening of administrative or public service capacities of local government or its institutions as well as the democratic processes, which support it;
- (e) Health and childcare.

2. Academic research may be eligible for funding in so far as it is targeted at one or more of the priority sectors.

Article 7

Programming Framework

1. With a view to ensuring effective use of the EEA Financial Mechanism funding and without prejudice to Article 6 above, particular attention shall be given to the fields of intervention outlined in the programming framework in Annex B to this MoU.

2. Aneks B będzie przedmiotem przeglądu podczas rocznych spotkań, o których mowa w artykule 5.

Artykuł 8

Specyficzne typy pomocy

1. Zgodnie z obszarami priorytetowymi, o których mowa w artykule 6, oraz z uwzględnieniem obszarów interwencji przedstawionych w podstawach programowych, o których mowa w artykule 7, Strony postanowiły ustanowić, w ramach całkowitej sumy środków, o której mowa w artykule 3, specyficzne typy pomocy wymienione w aneksie C.

2. Strony zawrą umowy finansowe określające warunki każdego zobowiązania finansowego.

3. Aneks C będzie przedmiotem przeglądu podczas rocznych spotkań, o których mowa w artykule 5.

Artykuł 9

Kontrola i dostęp do informacji

Komitet Mechanizmu Finansowego EOG, Komisja Auditorów EFTA i ich przedstawiciele mają prawo do przeprowadzenia kontroli technicznej lub finansowej, którą uważają za stosowną, w celu zapewnienia wypełniania warunków planowania, wdrażania i monitorowania projektów, jak również wykorzystania środków. Rzeczpospolita Polska zapewni wszelką konieczną pomoc, informację i dokumentację.

Artykuł 10

Koordinacja

Rzeczpospolita Polska i BMF ściśle koordynują wykorzystanie środków finansowych dostępnych w ramach Mechanizmu Finansowego EOG z wykorzystaniem środków w ramach Norweskiego Mechanizmu Finansowego. Wszystkie projekty przedkładane do realizacji w ramach mechanizmów będą zgodne z priorytetami krajowymi Rzeczypospolitej Polskiej i z innymi stosownymi uzgodnieniami z Unią Europejską.

Artykuł 11

Zasady zarządzania

1. Wdrażanie niniejszego MoU będzie we wszystkich aspektach zgodne z Zasadami i Procedurami dotyczącymi Mechanizmu Finansowego EOG wraz z późniejszymi zmianami.

2. Strony zobowiązują się stosować najwyższy poziom przejrzystości i odpowiedzialności przy wdrażaniu Mechanizmu Finansowego EOG, jak też stosować cele i zasady dobrego zarządzania, zrównoważonego rozwoju oraz równości szans kobiet i mężczyzn.

2. Annex B shall be subject to review in the annual meetings referred to in Article 5 above.

Article 8

Specific Forms of Grant Assistance

1. In accordance with the Priority Sectors referred to in Article 6 and with particular attention given to the fields of intervention outlined in the Programming Framework referred to in Article 7, the Parties have agreed to establish, within the overall amount referred to in Article 3, the Specific Forms of Grant Assistance listed in Annex C.

2. The Parties shall conclude Grant Agreements laying down the terms and conditions of each grant commitment.

3. Annex C shall be subject to review in the annual meetings referred to in Article 5 above.

Article 9

Control and Access to Information

The EEA Financial Mechanism Committee, the EFTA Board of Auditors and their representatives have the right to carry out any technical or financial mission or review they consider necessary to follow the planning, implementation and monitoring of projects as well as the use of funds. The Republic of Poland shall provide all necessary assistance, information and documentation.

Article 10

Coordination

The Republic of Poland and the FMO shall closely coordinate the use of the EEA Financial Mechanism with the use of the Norwegian Financial Mechanism. All projects submitted to the Mechanisms shall be consistent with the Republic of Poland's national priorities and relevant arrangements with the European Union.

Article 11

Governing Principles

1. The implementation of this MoU shall in all aspects be governed by the Rules and Procedures of the EEA Financial Mechanism and subsequent amendments thereof.

2. The Parties agree to apply the highest degree of transparency and accountability in the implementation of the EEA Financial Mechanism, as well as objectives and principles of good governance, sustainable development and gender equality.

Artykuł 12

Article 12

Wejście w życie

Entry into Force

Niniejsze MoU wchodzi w życie z dniem podpisania.

This MoU shall enter into force on the day of signature.

Niniejsze Memorandum of Understanding zostało podpisane w dwóch oryginałach w języku angielskim.

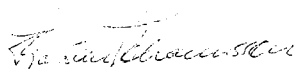

The present Memorandum of Understanding is signed in four originals in the English language.

PODPISANO w Brukseli dnia 28 października 2004 r.

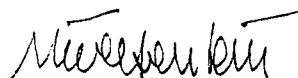
DONE in Brussels on 28 October 2004.

W imieniu Republiki Islandii
For the Republic of Iceland

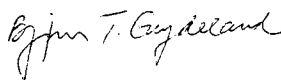
W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej
For the Republic of Poland

W imieniu Księstwa Liechtensteinu
For the Principality of Liechtenstein

W imieniu Królestwa Norwegii
For the Kingdom of Norway

Aneksy do Memorandum of Understanding
wdrażania Mechanizmu Finansowego EOG
2004—2009

Annexes for the Memorandum of Understanding
on the implementation of the EEA Financial
Mechanism 2004—2009

Aneks A

Annex A

POLSKA STRUKTURA ZARZĄDZANIA
DOTYCZĄCA WDRAŻANIA
MECHANIZMU FINANSOWEGO EOG

POLISH MANAGERIAL SET-UP FOR THE
IMPLEMENTATION OF THE EEA FINANCIAL
MECHANISM

System wdrażania

Implementation System

1. Komitet Mechanizmu Finansowego EOG (KMF) zarządza Mechanizmem Finansowym EOG oraz decyduje o przyznaniu środków finansowych.

1. The EEA Financial Mechanism Committee (FMC) manages the EEA Financial Mechanism and decides on the granting of assistance.

2. Biuro Mechanizmu Finansowego (BMF) jest odpowiedzialne za bieżące wdrażanie Mechanizmu Finansowego EOG i pełni rolę punktu kontaktowego.

2. The Financial Mechanism Office (FMO) is responsible for the day-to-day implementation of the EEA Financial Mechanism and serves as a contact point.

3. Krajowy Punkt Kontaktowy — Ministerstwo Gospodarki i Pracy pełni funkcję Krajowego Punktu Kontaktowego. Krajowy Punkt Kontaktowy ponosi całkowitą odpowiedzialność za zarządzanie działaniami realizowanymi w ramach Mechanizmu Finansowego EOG w Polsce, zgodnie z postanowieniami niniejszego Memorandum of Understanding (MoU) oraz z Zasadami i Procedurami przyjętymi przez Komitet Mechanizmu Finansowego, włącznie z ogólną odpowiedzialnością

3. National Focal Point — the Ministry of Economy and Labour fulfils tasks of a National Focal Point. The Focal Point has the overall responsibility for the management of the EEA Financial Mechanism's activities in Poland as described in this Memorandum of Understanding (MoU) and the Rules and Procedures adopted by the Financial Mechanism Committee, including the overall responsibility for the use of funds, financial control and audit. In particular,

działnością za wykorzystanie środków, kontrolę finansową oraz audyt. Jego zakres odpowiedzialności obejmuje w szczególności następujące zadania, choć nie jest do nich ograniczony:

- przyjmowanie projektów od wszystkich instytucji pośredniczących i przekazywanie ich, wraz z uzasadnioną opinią o projekcie, do Biura Mechanizmów Finansowych,
- zapewnienie prawidłowego zarządzania i wdrażania realizowanych projektów,
- przewodniczenie Komitetowi Monitorującemu,
- zapewnienie skuteczności i prawidłowości wykorzystania dostępnych środków finansowych,
- przygotowanie rocznych raportów z wdrażania, akceptowanych przez Komitet Monitorujący, a następnie przekazywanych do Biura Mechanizmów Finansowych,
- zapewnienie pełnej i wystarczającej ścieżki audytu we wszystkich zaangażowanych instytucjach,
- zapewnienie informacji i promocji na temat dostępnych środków finansowych,
- przechowywanie wszelkiej dokumentacji związanej z projektami realizowanymi w ramach Mechanizmu Finansowego EOG.

Funkcje Krajowego Punktu Kontaktowego będą opisane szerzej w umowach finansowych zawieranych pomiędzy Mechanizmem Finansowym EOG a Państwem-Beneficjentem.

4. Instytucja pośrednicząca — zadania instytucji pośredniczących zostały powierzone ministerstwu odpowiedzialnym za poszczególne obszary priorytetowe (patrz tabela 1). W ramach ogólnego zarządzania i odpowiedzialności, jaką ponosi Krajowy Punkt Kontaktowy, główne zadania instytucji pośredniczącej są następujące:

- ogłaszanie, w ramach poszczególnych obszarów priorytetowych, o możliwości składania projektów oraz ich przyjmowanie od potencjalnych beneficjentów,
- zapewnienie prawidłowości zarządzania projektami realizowanymi w ramach Mechanizmu Finansowego EOG,
- monitorowanie wdrażania projektów, w szczególności przygotowywanie dla Krajowego Punktu Kontaktowego okresowych raportów na temat wykorzystania środków finansowych,
- przygotowywanie wniosków o zmiany i przekazywanie ich do Krajowego Punktu Kontaktowego,
- wykrywanie nieprawidłowości i raportowanie o nich do Krajowego Punktu Kontaktowego,
- informowanie opinii publicznej o projektach wdrażanych w ramach Mechanizmu Finansowego EOG,

its responsibilities include but are not limited to the following:

- collect proposals from all intermediate bodies and, with its reasoned opinion of the proposed projects, submit them to the Financial Mechanism Office,
- ensure correctness of management and implementation of realised projects,
- chair the Monitoring Committee,
- ensure efficiency and correctness of use of available funds,
- draw up annual reports on implementation to be forwarded for approval to the Monitoring Committee and submitted to the Financial Mechanism Office,
- ensure a complete and sufficient audit path in all engaged institutions,
- ensure information and publicity about available funds,
- store all documents relating to projects realised within the EEA Financial Mechanism.

The role of the National Focal Point is to be further elaborated in Grant Agreements between the EEA Financial Mechanism and the Beneficiary State.

4. Intermediate Body — the tasks of Intermediate Bodies have been entrusted with the ministries responsible for each priority sector (see Table 1). Under the overall management and responsibility of the Focal Point, the main tasks of the Intermediate Body are as follows:

- call for and collect applications for projects within the priority area from potential beneficiaries,
- ensure regularity of the management of projects realised within the EEA Financial Mechanism,
- monitor project implementation, in particular preparation of National Focal Point's periodical reports on the use of financial resources,
- prepare applications for amendment and transfer these to the National Focal Point,
- detect irregularities and report these to the National Focal Point,
- inform the general public about the projects implemented under the EEA Financial Mechanism,

— przechowywanie wszelkiej dokumentacji związanej z projektami realizowanymi w ramach Mechanizmu Finansowego EOG.

5. Instytucja pośrednicząca może powierzyć pewne zadania związane z zarządzaniem instytucjom wspomagającym. Instytucja pośrednicząca oraz instytucja wspomagająca podpiszą umowę prawną o przejęciu przez instytucję wspomagającą niektórych funkcji związanych z zarządzaniem i wdrażaniem. W takich przypadkach instytucja pośrednicząca zachowuje swoją ogólną odpowiedzialność i jest całkowicie odpowiedzialna przed Krajowym Punktem Kontaktowym za skuteczność i prawidłowość zarządzania i wdrażania Mechanizmu Finansowego EOG. Do zadań instytucji wspomagającej, odpowiedzialnej przed instytucją pośredniczącą, będzie w szczególności należeć:

- ogłaszanie o możliwości składania projektów i ich zbieranie od beneficjentów końcowych,
- identyfikowanie projektów kwalifikowanych,
- prowadzenie wstępnej oceny formalnej złożonych wniosków i przekazywanie listy wybranych projektów do instytucji pośredniczących,
- monitorowanie wdrażania projektów, w szczególności przygotowywanie okresowych raportów z monitorowania i przekazywanie ich do instytucji pośredniczących,
- wykrywanie nieprawidłowości i raportowanie o nich do instytucji pośredniczących,
- weryfikacja wykorzystania środków finansowych, włącznie z przeprowadzaniem inspekcji na miejscu,
- zapewnienie, że informacja o projektach wdrażanych w ramach Mechanizmu Finansowego EOG oraz Norweskiego Mechanizmu Finansowego jest podawana do publicznej wiadomości,
- przechowywanie wszelkiej dokumentacji związanej z projektami realizowanymi w ramach Mechanizmu Finansowego EOG.

— store all documents relating to projects realised within the EEA Financial Mechanism.

5. The Intermediate Body can delegate certain managerial tasks to auxiliary institutions. The Intermediate Body and auxiliary institutions will sign a legal agreement on the taking over by auxiliary institutions of some of the managerial and implementation functions. In this case, the Intermediate Body retains its overall responsibility and is fully responsible to the National Focal Point for the efficiency and accuracy of the management and implementation of the EEA Financial Mechanism. An auxiliary institution, responsible to the Intermediate Body, will in particular:

- call for and collect applications from final beneficiaries,
- identify eligible projects,
- conduct initial formal appraisal of submitted applications and transfer the list of selected projects to the Intermediate Bodies,
- monitor project implementation, in particular preparation of periodical monitoring reports and submit these to the Intermediate Bodies,
- detect irregularities and report these to the Intermediate Bodies,
- verify the use of funds, including in situ inspection,
- ensure that the public is informed about the projects implemented within both the EEA and Norwegian Financial Mechanisms,
- store all documents relating to projects realised within the EEA Financial Mechanism.

Tabela 1.

Priorytety	Instytucja pośrednicząca	Instytucja wspomagająca instytucję pośredniczącą
Ochrona środowiska, w tym środowiska ludzkiego, poprzez m.in. redukcję zanieczyszczeń i promowanie odnawialnych źródeł energii	Ministerstwo Środowiska	w trakcie powoływania
Promowanie zrównoważonego rozwoju poprzez lepsze wykorzystanie i zarządzanie zasobami	Ministerstwo Środowiska	w trakcie powoływania
Ochrona kulturowego dziedzictwa europejskiego, w tym transport publiczny i odnowa miast	Ministerstwo Kultury	

Rozwój zasobów ludzkich poprzez m.in. promowanie wykształcenia i szkoleń, wzmocnienie w samorządzie i jego instytucjach potencjału z zakresu administracji lub służby publicznej, a także wzmocnienie wspierających go procesów demokratycznych	Urząd Komitetu Integracji Europejskiej	
Opieka zdrowotna i opieka nad dzieckiem	Ministerstwo Zdrowia	
Badania naukowe	Ministerstwo Nauki i Informatyzacji	

Table 1.

Priority	Intermediate Body	Auxiliary institution for Intermediate Body
Protection of the environment, including the human environment, through, <i>inter alia</i> , reduction of pollution and promotion of renewable energy	Ministry of Environment	under appointment
Promotion of sustainable development through improved resources use and management	Ministry of Environment	under appointment
Conservation of European cultural heritage including public transport and urban renewal	Ministry of Culture	
Human resources development through, <i>inter alia</i> , promotion of education and training, strengthening of administrative or public service capacities of the local government or its institutions as well as the democratic processes that support it	Office of the Committee for European Integration	
Health and childcare	Ministry of Health	
Academic research grants	Ministry of Scientific Research and Information Technology	

6. Komitet Monitorujący — Ministerstwo Gospodarki i Pracy utworzy jeden Komitet Monitorujący dla Mechanizmu Finansowego EOG oraz Norweskiego Mechanizmu Finansowego. Komitet ten odpowiada przed Krajowym Punktem Kontaktowym za monitorowanie realizacji projektów w ramach obu mechanizmów finansowych. Komitet Monitorujący odpowiada w szczególności za:

- okresowy przegląd postępu realizowanych projektów,
- analizowanie i akceptowanie okresowych raportów z wykorzystania środków finansowych,
- ocenianie efektywności i skuteczności wykorzystania środków finansowych dostępnych w ramach obu mechanizmów.

Komitet będzie składać się z przedstawicieli:

6. Monitoring Committee — the Ministry of the Economy and Labour will create one Monitoring Committee for the EEA Financial Mechanisms and the Norwegian Financial Mechanism. The Committee is responsible to the National Focal Point for the monitoring of project realisation within the framework of both Financial Mechanisms. The Monitoring Committee is in particular responsible for the following:

- periodically review the progress of the projects being realised,
- examine and approve the periodical reports on the use of financial resources,
- assess the efficiency and effectiveness of using financial resources available in the framework of both Mechanisms.

The Committee shall be made up of representatives of:

- ministerstw zaangażowanych we wdrażanie środków dostępnych w ramach obu mechanizmów,
- Pełnomocnika Rządu ds. Równego Statusu Kobiet i Mężczyzn,
- partnerów społecznych i gospodarczych, włącznie z organizacjami pracodawców i pracobiorców,
- organizacji pozarządowych,
- władz regionalnych i lokalnych.

Przewodniczący Komitetu zaprasza, w charakterze obserwatorów, przedstawicieli Biura Mechanizmu Finansowego oraz, jeśli jest to właściwe, przedstawicieli innych instytucji i organizacji, których obecność może być kluczowa dla efektywnego wdrażania pomocy dostępnej w ramach Mechanizmu Finansowego EOG.

7. Komitet Sterujący — wszystkie instytucje pośredniczące muszą utworzyć Komitety Sterujące. Ich zadaniem jest identyfikacja, zbieranie i rekomendowanie do Krajowego Punktu Kontaktowego projektów w ramach poszczególnych obszarów priorytetowych. Ponadto do zadań Komitetu Sterującego należy wyrażanie opinii i przygotowanie rekomendacji dla projektów, które są kwalifikowane do wsparcia w ramach Mechanizmu Finansowego EOG. W celu prawidłowej oceny projektów Komitet Sterujący może tworzyć grupy robocze oraz korzystać z usług indywidualnych ekspertów lub innych instytucji. Komitet Sterujący działać będzie w sposób otwarty i przejrzysty.

Komitet będzie składać się z przedstawicieli:

- instytucji pośredniczącej, w zależności od obszarów priorytetowych,
- instytucji płatniczej,
- władz regionalnych i lokalnych,
- partnerów społecznych i gospodarczych.

Przewodniczący Komitetu zaprasza, w charakterze obserwatorów, przedstawicieli Krajowego Punktu Kontaktowego oraz, jeśli jest to właściwe, przedstawicieli innych instytucji i organizacji, których obecność może być kluczowa dla efektywnego wdrażania pomocy dostępnej w ramach Mechanizmu Finansowego EOG.

8. Funkcję instytucji płatniczej dla obu mechanizmów finansowych pełni Ministerstwo Finansów. Wydatkowanie środków finansowych będzie odbywać się na określony rachunek bankowy Ministerstwa Finansów. Do zadań instytucji płatniczej należy w szczególności:

- zarządzanie rachunkami, na których znajdują się środki finansowe pochodzące z obu mechanizmów,

- the ministries involved in the implementation of funds from both Mechanisms,
- the Government Plenipotentiary for Equal Status of Women and Men,
- social and economic partners, including employers' and employees' organisations,
- non-governmental institutions,
- regional and local level government.

The Chairman of the Committee invites, as observers, representatives of the Financial Mechanism Office, and, as appropriate, representatives of other institutions and organisations, whose presence could be essential to the effective implementation of the assistance provided by the EEA Financial Mechanism.

7. Steering Committee — all Intermediate Bodies have to appoint Steering Committees. These are tasked with identifying, collecting and recommending to the National Focal Point projects within the framework of the different priority sectors. The Steering Committees' tasks include giving an opinion and making recommendations on projects that are eligible for support within the EEA Financial Mechanism. In order to appropriately evaluate projects, the Steering Committee could create working groups and use the services of individual experts or other institutions. The Steering Committee will operate in an open and transparent manner.

The Committee shall be made up of representatives of:

- the Intermediate Body, depending on priority sectors,
- the Paying Authority,
- regional and local level government,
- social and economic partners.

The Chairman of the Committee invites, as observers, representatives of National Focal Point, and, as appropriate, representatives from other institutions and organisations, whose presence could be essential to the effective implementation of the assistance provided by the EEA Financial Mechanism.

8. Paying Authority functions for both Financial Mechanisms are performed by the Ministry of Finance. Grant assistance disbursement will be made to a designated bank account at the Ministry of Finance. The tasks of the Paying Authority are in particular to:

- manage the accounts on which grants from both Mechanisms are kept,

- poświadczanie do Biura Mechanizmów Finansowych, że deklaracje wydatkowania są sporządzone na podstawie wiarygodnych i sprawdzonych dokumentów.
- raportowanie na temat przepływów finansowych do Krajowego Punktu Kontaktowego,
- przygotowywanie i przekazywanie do Biura Mechanizmów Finansowych wniosków o refundację poniesionych wydatków oraz wniosków o zaliczki,
- zapewnienie, że płatności są przekazywane do końcowych beneficjentów tak szybko, jak to możliwe i w ramach określonych terminów.

Ponadto instytucja płatnicza odpowiada przed Krajowym Punktem Kontaktowym za opracowanie, wdrażanie i utrzymywanie procedur zarządzania finansowego i kontroli. Instytucja płatnicza będzie także sprawdzać stosowanie tej procedury przez instytucję pośredniczącą.

9. Niezależna instytucja — Biuro ds. Międzynarodowych Relacji Skarbowych w Ministerstwie Finansów w Polsce pełni funkcję instytucji audytu. Wykonuje tę funkcję poprzez jednostkę organizacyjną w Ministerstwie Finansów. Do jej głównych zadań należy:

- przeprowadzanie audytu projektów,
- przygotowanie rocznego planu audytu oraz streszczeń raportów z audytu i przekazywanie ich do Krajowego Punktu Kontaktowego,
- porównywanie całkowitej kwoty certyfikowanej do BMF z zapisami poszczególnych wydatków oraz oryginałami potwierdzających je dokumentów, przechowywanymi na poszczególnych szczeblach administracyjnych oraz przez beneficjentów końcowych, a także — w przypadku gdy beneficjenci nie są końcowymi odbiorcami środków finansowych — przechowywanymi w instytucjach i firmach wykonujących działania,
- weryfikacja alokacji i przepływu dostępnych środków w ramach obu mechanizmów finansowych oraz środków krajowych,
- sprawdzanie prawidłowości kwalifikowanych wydatków w oparciu o reprezentatywną próbkę zaakceptowanych działań,
- zapewnienie szybkiego i skutecznego zbadania każdego podejrzanego i zaistniałego przypadku oszustwa oraz nieprawidłowości i raportowanie o nich do Krajowego Punktu Kontaktowego,
- przygotowanie rocznych raportów z audytu dla Krajowego Punktu Kontaktowego.

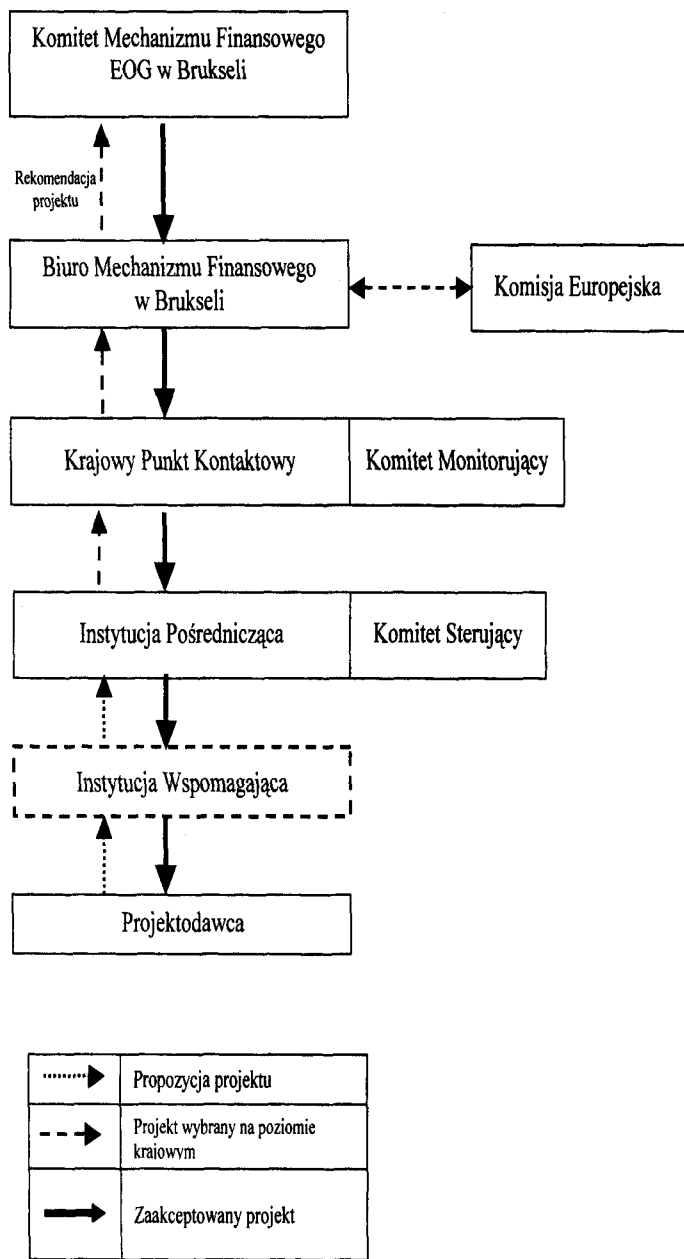
- certify to the Financial Mechanism Office that expenditure declarations are made on the basis of reliable and verified documents,
- report on finance flow to the National Focal Point,
- draw up and submit to the Financial Mechanism Office payment applications for reimbursement of the expenditures and applications for advance payments,
- ensure that payments are made to the final beneficiaries as quickly as possible and within the specified deadlines.

Furthermore, the Paying Authority is responsible to the National Focal Point for developing, implementing and maintaining the procedures for financial management and control. The Paying Authority will verify application of these procedures by the Intermediate Body.

9. An Independent Body — the Bureau for International Treasury Relations in the Ministry of Finance in Poland, performs tasks of Audit Institution. It executes tasks through an organisational unit in the Ministry of Finance. Its main responsibility is to:

- carry out audits of projects,
- preparation of yearly audit plan and a summary of audit reports and submitting them to the National Focal Point,
- reconcile the summary amounts certified to the FMO with the individual expenditure records and original supporting documents held at the various administrative levels and by the final beneficiaries including, where the latter are not the final recipients of funding, the bodies or firms carrying out operations,
- verify the allocation and transfer of the available funds from both Financial Mechanisms and national funds,
- control the regularity of eligible expenditures based on a representative sample of the operations approved,
- ensure efficient and prompt investigation of any suspected and actual cases of fraud and irregularity and reporting these to the National Focal Point,
- prepare yearly audit reports for the National Focal Point.

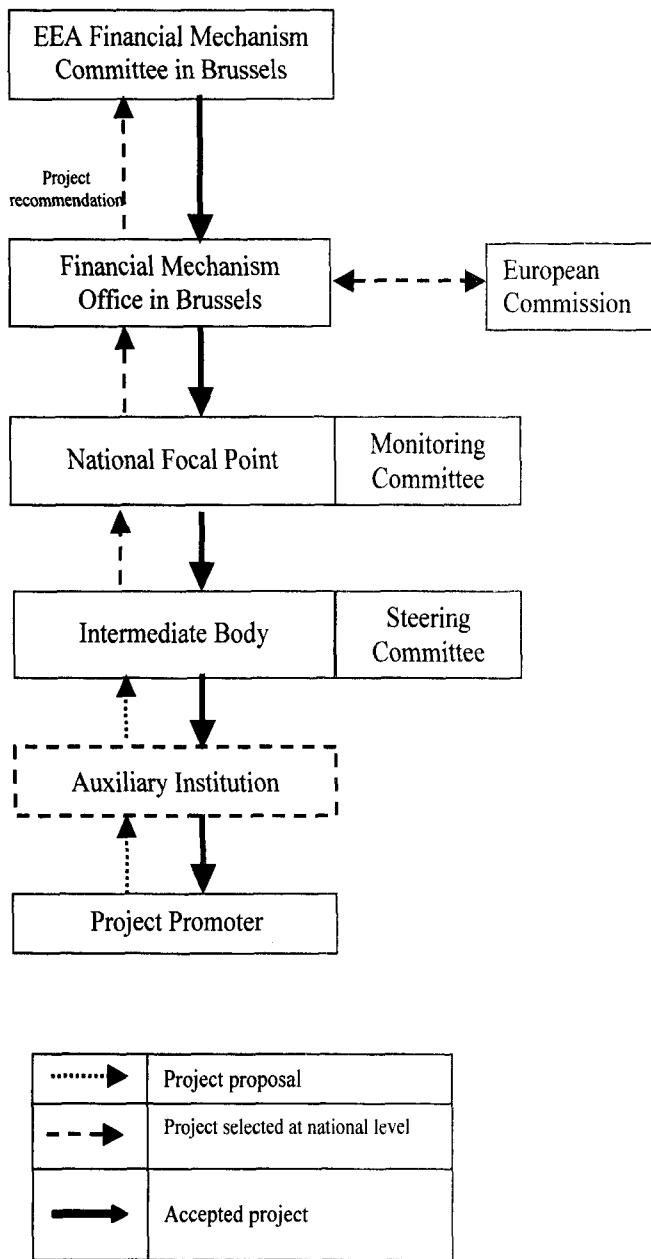
Schemat wdrażania projektów dla wszystkich obszarów priorytetowych

Procedura wnioskowania

Informacja dotycząca procesu zbierania propozycji projektów będzie ogłaszana w zależności od dostępności środków finansowych oraz projektów. Generalną zasadą, stosowaną w zależności od rodzaju projektu, będzie zbieranie projektów na podstawie konkursu otwartego. Propozycje projektów powinny być przekazywane do instytucji pośredniczącej/instytucji wspomagającej, która ocenia kompletność wniosku i dokonuje oceny pod względem formalnym. W przypadku stwierdzenia braków lub nieprawidłowości wnioski zostaną zwrócone projektodawcom w celu dokonania stosownych poprawek. Wstępnie sprawdzone i ocenione formularze aplikacyjne będą oceniane pod kątem zgodności tematycznej oraz zawartości

Project implementation chart for all priority sectors

The Application Procedure

Information relating to the gathering of project proposals will be announced according to availability of funds and projects. As a general rule and based on the nature of the project, the collection of applications shall be carried out by open calls for proposals. These should be submitted to the Intermediate Body/Auxiliary Body, which evaluates completeness of applications and appraises them on the formal aspects. If any deficiencies or irregularities are found, applications shall be returned to the applicants for correction. Initially checked and assessed application forms shall be appraised with respect to their subject matter and technical contents by the Steering Committee, which, within the appraisal procedure,

technicznej przez Komitet Sterujący, który w ramach procedury oceniającej przyznaje projektom punkty. W wyniku procedury oceniającej przygotowywana jest lista rankingowa kwalifikowalnych projektów, uszeregowanych od najwyższej do najniższej punktacji. Lista ta jest przekazywana do Krajowego Punktu Kontaktowego jako rekomendacja propozycji projektów do przekazania do Biura Mechanizmu Finansowego. W oparciu o rekomendacje Komitetu Sterującego Krajowy Punkt Kontaktowy decyduje, które projekty są kwalifikowane do przekazania do Biura Mechanizmu Finansowego, a następnie wraz z opinią przekazuje je do BMF. Zgodnie z Zasadami i Procedurami BMF przygotowuje rekomendacje dla projektów i przekazuje je Komitetowi Mechanizmu Finansowego, który podejmuje ostateczną decyzję o przyznaniu współfinansowania dla projektu. Na podstawie pozytywnej decyzji pomiędzy Komitetem Mechanizmu Finansowego oraz Krajowym Punktem Kontaktowym zawierana będzie umowa finansowa.

awards points. The appraisal procedure results in the preparation of a list ranking eligible projects on a scale of highest to lowest score awarded. The list will be submitted to the National Focal Point as a recommendation for proposals to be submitted to the Financial Mechanism Office. Based on the recommendations of the Steering Committee, the National Focal Point decides which proposals are eligible for submission to the Financial Mechanism Office (FMO) and submits such proposals to the FMO along with its reasoned opinion. According to the Rules and Procedures, the FMO makes recommendations on the proposals and submits them to the EEA Financial Mechanism Committee, which makes the final decision on the co-financing of the project. On the basis of a positive decision, a Grant Agreement will be concluded between the EEA Financial Mechanism Committee and the National Focal Point.

Aneks B

PODSTAWY PROGRAMOWE, O KTÓRYCH MOWA W ARTYKULE 7 MEMORANDUM OF UNDERSTANDING

W ramach obszarów priorytetowych, o których mowa w artykule 6 MoU, szczególną uwagę należy zwrócić na wymienione poniżej główne działania. Głównym celem Mechanizmu Finansowego EOG jest umocnienie dwustronnej współpracy pomiędzy Polską a Krajami EFTA Europejskiego Obszaru Gospodarczego.

OBSZAR PRIORYTETOWY	GŁÓWNE DZIAŁANIA
<p>Ochrona środowiska, w tym środowiska ludzkiego, poprzez m.in. redukcję zanieczyszczeń i promowanie odnawialnych źródeł energii</p>	<p>Cel priorytetu Zmniejszenie ilości substancji niebezpiecznych w środowisku poprzez m.in. ochronę powietrza, wód powierzchniowych oraz racjonalną gospodarkę odpadami.</p> <p>Rodzaje kwalifikujących się projektów Budowa i modernizacja infrastruktury ochrony środowiska:</p> <ul style="list-style-type: none"> — ograniczanie korzystania z indywidualnych systemów ogrzewania na rzecz podłączenia do zbiorczych/komunalnych sieci ciepłych; — zastąpienie przestarzałych źródeł energii cieplnej nowoczesnymi, energooszczędnymi i ekologicznymi źródłami energii; — prace termomodernizacyjne w budynkach użyteczności publicznej; — inwestycje w zakresie odnawialnych źródeł energii, tj. małe elektrownie wodne do 5 megawatów (MW), wykorzystanie energii słonecznej oraz biomasy w indywidualnych systemach grzewczych; — budowa, przebudowa i modernizacja komunalnych oczyszczalni ścieków oraz systemów kanalizacji zbiorczej; — organizacja selektywnej zbiórki odpadów, a następnie zagospodarowanie ich poprzez odzysk.
<p>Promowanie zrównoważonego rozwoju poprzez lepsze wykorzystanie i zarządzanie zasobami</p>	<p>Cel priorytetu Promowanie i wprowadzanie w życie zasad zrównoważonego rozwoju wśród władz i społeczności.</p> <p>Rodzaje kwalifikujących się projektów Projekty z zakresu wzmocnienia instytucjonalnego, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> — zmniejszanie energo-, materiało- i wodochłonności produkcji i usług poprzez poprawę efektywności wykorzystania zasobów produkcyjnych; — wykorzystanie alternatywnych źródeł energii; — wspieranie procesu tworzenia „zielonych miejsc pracy” i „zielonych zamówień”; — działania na rzecz poprawy poziomu edukacji ekologicznej poprzez tworzenie sieci nauczania na rzecz środowiska (<i>network for environmental learning</i>);

	<ul style="list-style-type: none"> — działania zachęcające do ochrony, poprawy i przywracania różnorodności biologicznej, w tym zasobów morskich oraz obszarów włączonych do sieci Natura 2000; — działania na rzecz wsparcia gospodarki leśnej.
<p>Ochrona kulturowego dziedzictwa europejskiego, w tym transport publiczny i odnowa miast</p>	<p>Cel priorytetu Zachowanie i odbudowa europejskiego dziedzictwa kulturowego wraz z jego otoczeniem oraz wykreowanie narodowych produktów turystyki kulturowej w historycznych miastach Polski (w szczególności w Warszawie, Krakowie, Wrocławiu, Poznaniu, Gdańsku).</p> <p>Rodzaje kwalifikujących się projektów Projekty o minimalnej wartości 1 mln euro z zakresu:</p> <ul style="list-style-type: none"> — rewitalizacji, konserwacji, renowacji, modernizacji i adaptacji na cele kulturalne historycznych obiektów i zespołów zabytkowych wraz z ich otoczeniem, szczególnie realizowane w ramach przyjętych narodowych strategii rozwoju produktów turystyki kulturowej; — rewitalizacji historycznych obszarów miejskich; — rewitalizacji, konserwacji, renowacji, modernizacji i adaptacji na cele kulturalne zespołów fortyfikacyjnych oraz budowli obronnych; — rewitalizacji obiektów przemysłowych o wysokiej wartości historycznej na cele kulturalne, w szczególności na muzea nowoczesności; — renowacji, ochrony i zachowania miejsc pamięci i martyrologii; — budowy i rozbudowy publicznych i niekomercyjnych instytucji kultury o europejskim znaczeniu; — budowy, rozbudowy, odbudowy i adaptacji infrastruktury kulturowej w miejscach o symbolicznym znaczeniu dla polskiej kultury; — kompleksowych programów konserwacji zabytków ruchomych oraz konserwacji i digitalizacji zabytkowych księgozbiorów i archiwaliów; — tworzenia systemów zabezpieczeń przed nielegalnym wywozem dzieł sztuki oraz zabezpieczenia zabytków ruchomych i nieruchomości przed kradzieżą i zniszczeniem.
<p>Rozwój zasobów ludzkich poprzez m.in. promowanie wykształcenia i szkoleń, wzmacnianie w samorządzie i jego instytucjach potencjału z zakresu administracji lub służby publicznej, a także wzmacnianie wspierających go procesów demokratycznych</p>	<p>Cel priorytetu Wzmocnienie jednostek samorządu terytorialnego poprzez poszerzenie wiedzy i umiejętności przedstawicieli administracji publicznej na szczeblu wojewódzkim, powiatowym i gminnym. Dodatkowo, wzmocnienie instytucjonalne społeczeństwa obywatelskiego poprzez wsparcie działalności sektora pozarządowego, ze szczególnym uwzględnieniem realizacji zasad równego statusu kobiet i mężczyzn.</p> <p>Rodzaje kwalifikujących się projektów</p> <ul style="list-style-type: none"> — promowanie szkoleń zawodowych dla szerokiej grupy pracowników administracji szczebla wojewódzkiego, powiatowego i gminnego; — opracowanie programów szkoleniowych w oparciu o zidentyfikowane zadania administracji samorządowej, w tym działania dotyczące zasad równego statusu kobiet i mężczyzn; — sporządzenie standardów kompetencyjnych w zakresie integracji z UE; — przeprowadzenie szkoleń dla pracowników administracji szczebla wojewódzkiego, powiatowego i gminnego; — wspieranie doradztwa i informacji dla jednostek samorządu terytorialnego oraz sektora pozarządowego; — opracowanie odpowiednich instrumentów edukacyjnych oraz promowanie partnerstw lokalnych; — modernizacja usług administracji centralnej i samorządowej oraz poprawa wydajności i wdrażanie najlepszych praktyk poprzez wykorzystanie najnowszego oprogramowania i technologii informatycznych; — wspieranie współpracy władz samorządowych z organizacjami pozarządowymi.
<p>Opieka zdrowotna i opieka nad dzieckiem</p>	<p>Cel priorytetu Poprawa warunków życia poprzez m.in. programy promocji zdrowia i profilaktyki, poprawę jakości usług w jednostkach ochrony zdrowia oraz zwiększenie dostępności i usprawnienie podstawowej oraz specjalistycznej opieki zdrowotnej. Projekty realizowane w ramach tego obszaru priorytetowego powinny w głównej mierze dotyczyć małych miast i terenów wiejskich, gdzie dostępność mieszkańców do usług zdrowotnych oraz informacji medycznej jest w znacznym stopniu ograniczona.</p>

	<p>Przedsięwzięcia w zakresie opieki zdrowotnej i opieki nad dzieckiem powinny być zgodne z narodowymi lub regionalnymi strategiami rozwoju ochrony zdrowia.</p> <p>Rodzaje kwalifikujących się projektów</p> <ul style="list-style-type: none"> — programy promocji zdrowia i profilaktyki; — programy poprawy opieki perinatalnej¹; — programy dotyczące podnoszenia stanu wiedzy o nowoczesnych metodach planowania rodziny i standardów odpowiedzialnego rodzicielstwa; — programy w zakresie terapeutycznych systemów telemedycznych oraz medycznych internetowych systemów edukacyjnych oraz gromadzenia danych; — podnoszenie dostępności i jakości usług medycznych; — programy mające na celu integrację środowisk zagrożonych patologią oraz zapobieganie przestępczości nieletnich (ze szczególnym uwzględnieniem zwalczania patologii społecznych, takich jak narkomania i alkoholizm); — projekty mające na celu integrację dzieci niepełnosprawnych z pełnosprawnymi; — projekty mające na celu tworzenie ogólnodostępnych stref rekreacji dziecięcej.
Badania naukowe	<p>Cel priorytetu</p> <p>Wsparcie instytucji wdrażających wiedzę o najlepszych technologiach, które mogą być wykorzystane w ramach Mechanizmu Finansowego EOG. Cel ten będzie osiągnięty poprzez dystrybucję środków na prowadzenie badań przez jednostki naukowe i zespoły badawcze, jak również wsparcie wymiany w zakresie nauki i technologii pomiędzy Polską a krajami EOG.</p> <p>Rodzaje kwalifikujących się projektów</p> <p>Projekty badawcze ze wszystkich dziedzin i dyscyplin naukowych realizowane w ramach Mechanizmu Finansowego EOG.</p>

¹ Opieka perinatalna to wszechstronne działanie, obejmujące matkę, płód i noworodka, którego celem jest zapewnianie ciągłej opieki, profilaktyki oraz właściwego postępowania leczniczego w okresie przedkoncepcyjnym, podczas ciąży, porodu i potogu.

Annex B

THE PROGRAMMING FRAMEWORK REFERRED TO IN ARTICLE 7 OF THE MEMORANDUM OF UNDERSTANDING

Within the overall framework of the priority areas mentioned in Article 6 of the MoU, particular attention shall be given to the Focus Areas indicated below. The EEA Financial Mechanism aims to strengthen the bilateral relations between Poland and the EEA EFTA States.

PRIORITY SECTORS	FOCUS AREAS
Protection of the environment, including the human environment, through, <i>inter alia</i> , reduction of pollution and promotion of renewable energy	<p>Priority objective</p> <p>To reduce the quantity of hazardous substances in the environment through, among other things, protection of air and surface waters and rational waste management.</p> <p>Types of eligible projects</p> <p>Construction and modernisation of environmental protection infrastructure:</p> <ul style="list-style-type: none"> — restrictions in usage of individual heating systems in favour of communal/municipal heating networks; — replacement of obsolete heating energy sources by modern, energy-saving and ecological ones; — thermal-insulation work in public utility buildings; — investments in the field of use of renewable energy sources, such as small hydropower plants of up to 5 Mega Watts (MW), use of solar energy and of biomass in individual heating systems; — construction, rebuilding or modernisation of municipal waste water treatment plants and sewage pipeline systems; — organisation of selective solid waste collection and its subsequent reuse through recycling.

<p>Promotion of sustainable development through improved resources use and management</p>	<p>Priority objective To promote and bring into effect the principles of sustainable development amongst authorities and communities.</p> <p>Types of eligible projects Institution strengthening projects in the following areas:</p> <ul style="list-style-type: none"> — reduction of energy, raw material and water consumption of manufacturing and services activities through improvement of efficiency of productive resources use; — use of alternative energy sources; — support for the creation of a “green workplace” and “green procurement”; — enhancement of environmental education through creation of networks for environmental learning; — activities encouraging protection, improvement and restoration of biodiversity, including marine resources and areas included in the Nature 2000 sites; — activities for supporting forest management.
<p>Conservation of European cultural heritage including public transport and urban renewal</p>	<p>Priority objective To preserve and reconstruct the European cultural heritage and its surroundings and to create national cultural tourism products in historical cities (especially Warszawa, Kraków, Wrocław, Poznań, Gdańsk).</p> <p>Types of eligible projects Projects of a minimum value of 1 million euros in the fields of:</p> <ul style="list-style-type: none"> — revitalisation, conservation, renovation, modernisation and adaptation of historical objects and complexes and their surroundings for cultural purposes, especially those implemented under national strategies for the development of cultural tourism products; — revitalisation of historical urban areas; — revitalisation, conservation, renovation, modernisation and adaptation of fortification complexes and buildings for cultural purposes; — revitalisation of post-industrial objects with a high historical value for cultural purposes, in particular for modernity museums; — renovation, protection and preservation of martyrdom and memory sites; — building and extension of public and non-profit cultural institutions of European meaning; — building, extension, reconstruction and adaptation of cultural infrastructure in places of symbolic importance for Polish culture; — complex conservation programmes of mobile monuments and conservation and digitalisation of history book collections and archives; — creation of protection systems for illegal removal of works of art and protection of mobile and immobile monuments against robbery and destruction.
<p>Human resources development through, <i>inter alia</i>, promotion of education and training, strengthening of administrative or public service capacities of local government or its institutions and the democratic processes that support it</p>	<p>Priority objectives Enhancement of self-governmental administration through broadening of knowledge and enhancement of skills of the representatives of public administration at voivodship, powiat and gmina level.</p> <p>In addition, strengthening of civil society through enhancement of the non-governmental sector, with particular attention to the realisation of equal rights for men and women.</p> <p>Types of eligible projects</p> <ul style="list-style-type: none"> — promotion of vocational training for the broad group of voivodship, powiat and gmina level employees; — development of training curricula on the basis of identified tasks of self-governmental administration, including issues relating to equal rights for men and women; — elaboration of competence standards in the area of EU integration; — training for employees of voivodship, powiat and gmina administration; — support for constancy and information activities for self-governmental administration and the non-governmental sector; — development of appropriate educational tools and promotion of local partnerships; — modernisation of local and central government services and improvement of efficiency and implementation of best business practices through the use of latest IT software and technology; — support for co-operation between self-government and NGOs.

Health and childcare	<p>Priority objectives Improvement of living standards through, among others, prevention and health promotion programmes, improvement of the quality of services provided by healthcare units and increase of access to and streamlining of primary and specialised healthcare. Projects within this priority sector should focus on small towns and rural areas, where availability of medical services and information is substantially limited. The activities implemented in the field of health and childcare should be consistent with the national or regional healthcare development strategies.</p> <p>Types of eligible projects</p> <ul style="list-style-type: none"> — prevention and health promotion programmes; — perinatal healthcare improvement programmes¹; — programmes increasing social awareness on modern family planning methods and mature parenthood standards; — programmes within a scope of therapeutic telemedicine systems and medical Internet-based education and data collection systems; — improvement of access to and quality of healthcare; — programmes aimed at integration of societies menaced by pathology and prevention of juvenile crime (with special emphasis on overcoming social pathologies like drug addiction and alcoholism); — projects aimed at the integration of disabled children with fully abled children; — projects aimed at realisation of open access recreation zones for children.
Grants for academic research	<p>Priority objectives To support implementing bodies through provision of knowledge of best technological practice, which may be used within the EEA Financial Mechanism. This aim will be achieved through the distribution of financial resources for research by scientific institutions and research teams, and support in the exchange of science and technology between Poland and the EEA countries.</p> <p>Types of eligible projects Research projects from all the disciplines and areas of science realised under the EEA Financial Mechanism.</p>

¹ Perinatal health is a comprehensive activity, embracing mother, embryo and infant. It is aimed at ensuring constant care, prevention and proper medical treatment in the pre-conception, pregnancy, childbirth and childbed period.

Aneks C

SPECYFICZNE TYPY POMOCY, O KTÓRYCH MOWA W ARTYKULE 8 MEMORANDUM OF UNDERSTANDING

Zgodnie z artykułem 2.2.3 Zasad i Procedur oprócz pojedynczych projektów i programów mogą być również ustanowione specyficzne typy pomocy (granty blokowe i fundusz kapitału początkowego „*seed money facility*”). Wymienione poniżej typy pomocy będą początkowo przedstawiane do ostatecznego zatwierdzenia zgodnie z procedurami aplikacyjnymi Zasad i Procedur.

1. Fundusz pomocy technicznej

Działania związane z informacją i promocją możliwości wykorzystania środków finansowych z Mechanizmu Finansowego EOG, przygotowaniem dokumentacji technicznej oraz tłumaczeniem dokumentów, a także pomoc ekspertów i doradców.

2. Fundusze dla organizacji pozarządowych

Fundusze dla organizacji pozarządowych działających we wszystkich obszarach priorytetowych.

3. Fundusze na stypendia oraz szkolenia

Fundusze na stypendia oraz szkolenia zostaną przygotowane w sektorach: środowiska, kultury, ad-

Annex C

SPECIFIC FORMS OF GRANTS ASSISTANCE REFERRED TO IN ARTICLE 8 OF THE MEMORANDUM OF UNDERSTANDING

According to Article 2.2.3 of the Rules and Procedures, specific forms of grant assistance (block grants and seed money facility) may be established in addition to individual projects and programmes. Initially, the following specific forms of grant assistance will be developed for final approval according to the application procedures of the Rules and Procedures.

1. Technical Assistance Fund

Measures relating to information on and promotion of the possibilities of using funds from the EEA Financial Mechanism, preparation of technical documentation and translation of documents and the assistance of experts and advisors.

2. Funds for Non-governmental Organisations

Funds for non-governmental associations operating in all priority sectors.

3. Scholarship and Training Funds

Scholarship and training funds to be developed within the environmental, cultural, public administra-

ministracji publicznej, zdrowia i opieki nad dzieckiem, jak również w zakresie wymiany studentów pomiędzy Polską a krajami EFTA EOG, włączając wzmocnienie szkoleń językowych.

4. Program naukowy

Program naukowy we wszystkich obszarach priorytetowych realizowanych w ramach Mechanizmu Finansowego EOG.

5. Fundusz kapitału początkowego („seed money facility“)

Fundusz kapitału początkowego („*seed money facility*“) zostanie przygotowany zgodnie z Zasadami i Procedurami Mechanizmu Finansowego EOG.

tion and health and childcare sectors, as well as student exchanges between Poland and the EEA EFTA countries, including strengthening language training.

4. Research Programme

A research programme in all the priority sectors realised in the framework of the EEA Financial Mechanism.

5. Seed Money Facility

A seed money facility will be developed according to the Rules and Procedures for the EEA Financial Mechanism.